

SUOMUSSALMEN KUNNAN OPISKELUHUOLTOSUUNNITELMA

SIVISTYSLAUTAKUNTA 26.8.2026, §

Koulutuksen järjestäjän opiskeluhoitosuunnitelma, Suomussalmen kunta

Sisällysluettelo

Koulutuksen järjestäjän opiskeluhoitosuunnitelma, Suomussalmen kunta.....	1
1. Opiskeluhoito ja koulutuksen järjestäjän toimintatavat sen järjestämisessä	3
1.1 Opiskeluhoillon ohjausryhmä	3
2. Opiskeluhoillon kokonaistarve ja käytettävissä olevat opiskeluhoitopalvelut.....	3
2.1 Kouluterveydenhuolto	4
2.2 Koulupsykologin palvelut	4
2.3 Koulukuraattorin palvelut	4
2.4 Opiskeluhoillon kokonaistarve ja käytettävissä olevat resurssit	5
2.5 Koulukohtainen osio	5
3. Yhteisöllinen opiskeluhoito ja sen toimintatavat	6
3.1 Koulukohtainen opiskeluhoitoryhmä	6
3.2 Suomussalmen kunnassa yhteisesti sovittuja toimintatapoja.....	6
3.2.1 Yhteistyö huoltajien kanssa	7
3.2.2 Turvallisuus ja terveys.....	7
3.2.3 Yhteistyö muiden toimijoiden kanssa	8
3.2.4 Oppilaiden poissaolojen kirjaukset	8
3.2.5 Tupakkatuotteet, huumeet ja muut päihteet	8
3.2.6 Koulukuljetukset	8
3.2.7 Opiskeluhoito esikoulun ja ensimmäisen luokan nivelvaiheessa	8
3.2.8 Koulunuorisotyö.....	9
3.3 Suunnitelma opiskelijan suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä sekä toiminta äkillisissä kriiseissä ja uhka- ja vaaratilanteissa	9
3.4 Koulukohtainen osio	10
4. Yksilökohtaisen opiskeluhoillon järjestäminen.....	11
4.1 Koulukuraattori	11
4.2 Koulupsykologi	12
4.3 Koulu- ja opiskeluterveydenhuolto.....	12
4.4 Opinto-ohjaus	13
4.5 Opiskeluhoollollisen asian käsittely	13
4.5.1 Menettelytavat yksilökohtaisen opiskeluhoillon etenemisessä:	13
4.6 Opiskeluhoitokertomus	14

4.7 Kasvatuskeskustelu	15
4.8 Oppilaiden terveyteen liittyvistä asioista sovittuja käytänteitä, joita toteutetaan kaikilla kouluilla.....	15
4.9 Koulukohtainen osio	16
5. Yhteistyö opiskelijoiden ja heidän perheidensä sekä koulussa työskentelevien ja muiden oppilaiden hyvinvointia tukevien tahojen kanssa.....	16
5.1 Koulukohtainen osio	16
6. Opiskeluhoitosuunnitelman toteuttaminen ja seuraaminen	17
Koulutuksen järjestäjäkohtaisen opiskeluhoitosuunnitelman liitteet.....	18

1. Opiskeluhoolto ja koulutuksen järjestäjän toimintatavat sen järjestämisessä

Koulutuksen järjestäjä vastaa siitä, että opiskeluhoollon toteuttamista, arviointia ja kehittämistä varten laaditaan oppilaitoskohtainen opiskeluhooltosuunnitelma. Opiskeluhooltosuunnitelma voi olla myös kahden tai useamman oppilaitoksen yhteinen. Suunnitelma laaditaan yhteistyössä oppilaitoksen henkilöstön, opiskelijoiden ja heidän huoltajiensa kanssa. Se on tarkistettava vuoden kuluessa siitä, kun kunnan lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma on tarkistettu. (Oppilas- ja opiskeluhooltolaki 13 §) Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma tarkistetaan vähintään kerran neljässä vuodessa.

Suomussalmella koulutuksen järjestäjän opiskeluhooltosuunnitelma on yhteinen esi- ja perusopetuksessa, valmistavassa opetuksessa, lukiossa ja aikuisten perusopetuksessa. Opiskeluhooltosuunnitelmaa käytetään opetussuunnitelman perusteiden muutosmääräysten (12/2022) mukaisesti käsitteenä kaikissa eri koulutusmuodoissa.

Opiskeluhooltosuunnitelmassa on kaikille yhteinen osuus, jota koulut täydentävät yksikkökohtaisilla osuuksilla.

Lukion opiskelijakuntaa kuullaan ennen suunnitelman vahvistamista (Lukiolaki 27 § (1268/2013). Suunnitelmaa laadittaessa tehdään yhteistyötä opetussuunnitelman perusteiden muutosmääräyksen mukaisesti (oppilaat, huoltajat, hyvinvointialueen opiskeluhoollon työntekijät sekä tarvittaessa myös muiden viranomaisten ja yhteistyökumppaneiden kanssa).

1.1 Opiskeluhoollon ohjausryhmä

Koulutuksen järjestäjäkohtaisen opiskeluhoollon yleisestä suunnittelusta, kehittämisestä, ohjauksesta ja arvioinnista vastaa monialainen *opiskeluhoollon ohjausryhmä*. Opiskeluhoollon ohjausryhmä voi olla myös kahden tai useamman koulutuksen järjestäjän yhteinen taikka sille asetetut tehtävät voi hoitaa muu tehtävään soveltuva ryhmä. (Oppilas- ja opiskeluhooltolaki, § 14, 30.12.2013/1287)

Suomussalmen kunnan opiskeluhoollon ohjausryhmän toimintaa johtaa sivistysjohtaja. Kokouksista laaditaan muistiot. **Opiskeluhoollon ohjausryhmään kuuluvat:**

- sivistysjohtaja (pj), kuraattori(t), psykologi(t), kouluterveydenhoitaja(t), perusopetuksen koulujen rehtori(t) ja johtaja(t) sekä lukion rehtori. Ryhmä voi tarvittaessa kutsua kokouksiinsa eri alojen asiantuntijoita.

Koulutuksen järjestäjän on seurattava opiskeluhooltosuunnitelman toteutumista oppilaitoksissa ja tarkistettava sitä tarvittaessa.

2. Opiskeluhoollon kokonaistarve ja käytettävissä olevat opiskeluhooltopalvelut

Opiskeluhoollon kokonaistarve kouluilla ja päiväkodeilla vaihtelee vuosittain. Opiskeluhoollon toteuttamisessa painotetaan yhteisöllistä opiskeluhoolltoa ja pyritään hyvällä ennakoinnilla

vähentämään yksilökohtaisen opiskeluhuollon tarvetta. Suomussalmen kunnassa työskentelee tällä hetkellä Kainuun hyvinvointialueen palveluksessa koulupsykologi, kaksi koulukuraattoria, mielenterveyshoitaja sekä kaksi kouluterveydenhoitajaa. Lisäksi käytössä on tarvittaessa Kainuun perhekeskuspalvelut sekä sosiaalityöntekijöiden palvelut. Osa tehtävistä on täytetty osa-aikaisesti.

Opiskelijamäärä Suomussalmella on tällä hetkellä: perusopetus n. 490 (sis. esiopetus), lukio 61, aikuisten perusopetus 10, valmistava opetus n. 10. Oppilasmääräennuste on vuosittain laskeva.

Oppilaalle on järjestettävä mahdollisuus keskustella henkilökohtaisesti opiskeluhuollon kuraattorin tai psykologin kanssa viimeistään seitsemäntenä oppilaitoksen työpäivänä sen jälkeen, kun oppilas tai muu henkilö on tätä pyytänyt. Kiireellisessä tapauksessa mahdollisuus keskusteluun on järjestettävä samana tai seuraavana työpäivänä.

(Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 15§). Koulukuraattori tai psykologi määrittelee, onko asia kiireellinen. Keskustelu voi tapahtua myös puhelimitse.

Oppilas- ja opiskeluhoitolaki § 10 (16.12.2021/1146) määrittää, että psykologi- ja kuraattoripalveluita järjestettäessä saa yhtä kuraattoria kohden olla enintään 670 opiskelijaa ja yhtä psykologia kohden enintään 780 opiskelijaa.

2.1 Kouluterveydenhuolto

Kouluterveydenhoitajan palveluja on kouluilla saatavilla koulun koon mukaisesti, joko joka päivä tai tiettyinä päivinä viikossa. Kouluterveydenhoitaja osallistuu tarvittaessa tiedonsiirtopalaveriin koulun siirtymisen nivelvaiheessa.

Lakisääteisesti oppilaan opetuksen asianmukaisen järjestämisen kannalta välttämättömät tiedot siirretään koululle. Muita tietoja voidaan siirtää huoltajan luvalla. Lakisääteiset terveystarkastukset tehdään vuosittain esi- ja perusopetuksen aikana ja lukiossa 1. opiskeluvuoden aikana.

Lääkärintarkastukset pyritään tekemään 1., 5. ja 8. luokalla sekä lukiossa 1. tai 2. opiskeluvuotena. Kouluterveydenhoitajan vastaanotolle on mahdollisuus päästä ilman ajanvarausta niinä päivinä, kun hän on koululla pl. sairausvastaanotto.

Muutoin kouluterveydenhoitajalle pääsee ajanvarauksen kautta ja hän on tavoitettavissa puhelimitse. Kouluterveydenhoitajaan voi olla yhteydessä myös Wilman kautta. Kiireellistä hoitoa vaativissa tilanteissa otetaan yhteys terveyskeskuksen päivystykseen.

2.2 Koulupsykologin palvelut

Koulupsykologien työhuoneet sijaitsevat Ruukinkankaan koululla. Työskentelytilat löytyvät tarpeen mukaan myös Karhulanvaaran koululta, lukio toimii samassa rakennuksessa Ruukinkankaan koulun kanssa. Koulupsykologien tutkimuksiin pääsee jonotuksen kautta tutkimuslähetteellä.

Keskustelukäyntien tarvetta harkitaan tapauskohtaisesti. Keskustelukäynneille oppilaat ja opiskelijat ohjautuvat opiskeluhoollon henkilöstön ja koulun muun henkilökunnan ohjaamana sekä huoltajien ja opiskelijoiden suoran yhteydenoton kautta. Koulupsykologi osallistuu tarvittaessa opiskeluhoollollisiin palaveriin ja antaa konsultaatioapua opetus- ja opiskeluhoollonhenkilöstölle

2.3 Koulukuraattorin palvelut

Koulukuraattorit työskentelevät lukuvuosittain sovitusti eri kouluilla. Koulut kirjaavat aikataulut kuraattoreiden osalta yksikkökohtaisiin opiskeluhoollitosuunnitelmiin. Koulukuraattorit ovat koulujen opiskeluhoolloryhmien jäseniä. Koulukuraattori osallistuu kutsuttaessa verkostopalaveriin mm. kouluun siirtymisen nivelvaiheessa, jos lapsella on esim. käyttäytymiseen liittyviä haasteita. Koulukuraattoriin voi ottaa yhteyttä puhelimitse, Wilma-viestillä tai henkilökohtaisesti hänen

luonaan käymällä. Yhteydenoton voi tehdä myös oppilas itse. Huoltajat, opettajat ja oppilaitoksen muu henkilökunta voi ohjata oppilaan koulukuraattorin vastaanotolle tai olla suoraan yhteydessä häneen.

2.4 Opiskeluhuollon kokonaistarve ja käytettävissä olevat resurssit

Arvioitu tarve kuraattorin, psykologin ja kouluterveydenhuollon palveluiden tarpeesta ja käytettävissä olevasta määrästä htv-muodossa, TARVE (KÄYTÖSSÄ)

	kuraattori	psykologi	terveydenhoitaja	mielenterveyshoitaja	Oppilasmäärä 13.8.2026
Karhulanvaaran koulu, sis. esiop.	0,19 (0,19)	0,2 (0,16)	0,28 (0,2)	0 (0)	129
-valm.op.	0,01 (0,01)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	9
Suomussalmen lukio	0,1 (0,2)	0,2 (0,18)	0,13 (0,15)	0,1 (0,1)	61
Ruukinkankaan koulu, sis. esiop.	0,53 (1,1)	0,46 (0,55)	0,78 (0,85)	0,7 (0,7)	359
-aik.po.	0,1 (0,1)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	10
yhteensä	0,93 (1,60)	0,86 (0,89)	1,19 (1,2)	0,8 (0,8)	568

Oppilas- ja opiskeluhoitolaki § 10 (16.12.2021/1146) määrittää, että psykologi- ja kuraattoripalveluita järjestettäessä saa yhtä kuraattoria kohden olla enintään 670 opiskelijaa ja yhtä psykologia kohden enintään 780 opiskelijaa.

2.5 Koulukohtainen osio

Arvio koulun opiskeluhuollon kokonaistarpeesta ja käytettävissä olevista opiskeluhoitopalveluista. Kysyttävä yksiköistä erikseen.

Opiskeluhuollon työn- ja vastuunjako. Koko koulun/oppilaitoksen henkilöstö

- Kuka tekee?
- Mitä tekee?

Oppilashuollon palveluiden kohdentaminen huomioiden käytettävissä olevien resurssien määrä.

- Missä koulun työryhmissä koulukuraattori, koulupsykologi ja terveydenhoitaja ovat mukana?
- Opettajien konsultointi ja tiedottaminen
- Yksittäisten oppilaiden tapaamiset
- Oppitunneille osallistuminen
- Ryhmäyttäminen

Arviointi

- Suunnitelmien toteutuminen
- Kehittämistarpeet
- Milloin ja miten itsearviointi tehdään

3. Yhteisöllinen opiskeluhoito ja sen toimintatavat

Yhteisöllisessä opiskeluhoitoa seurataan, kehitetään ja arvioidaan koko kouluyhteisön, yksittäisten luokkien ja ryhmien hyvinvointia sekä huolehditaan siitä, että oppilaan yksilölliset kasvuun ja kehitykseen sekä terveyteen liittyvät tarpeet otetaan huomioon koulun arjessa. Opiskeluhoitoa pyritään kasvun ja oppimisen esteiden sekä ongelmien ehkäisemiseen, tunnistamiseen, lieventämiseen ja poistamiseen mahdollisimman varhain. Erityistä huomiota tulee kiinnittää oppilaiden mielenterveyden haasteiden huomiointiin.

Koulun koko henkilökunta vastaa opiskeluhoitoa toteutumisesta.

3.1 Koulukohtainen opiskeluhoitoryhmä

- kokoontuu vähintään kaksi kertaa lukuvuodessa
- kokouksista tehdään muistio, joka on julkinen asiakirja

Jäsenet:

- ryhmän johtajana toimii koulun rehtori tai johtaja / vararehtori / - johtaja
- muut jäsenet: koulukuraattori, kouluterveydenhoitaja, erityisopettaja, opettajaedustus ja opinto-ohjaaja (yläkoulu ja lukio) sekä mahdollisuuksien mukaan koulupsykologi, lukiossa lisäksi opiskelijaedustus.

Tehtävät:

- Suunnitelma opiskeluhoitoa toiminnasta kyseiselle lukuvuodelle
- Kouluyhteisön hyvinvoinnin seuranta huomioiden kouluterveyskysely, Tea-viisarikysely ja mahdolliset muut seurantamenetelmät
- Suunniteltujen toimien toteutumisen organisointi
- Yhteistyö koulun oppilaskunnan ja vanhempainyhdistyksen sekä muiden yhteistyötahojen kanssa
- Koulun yhteisöllisten toimintatapojen kehittäminen
- Kouluympäristön turvallisuudesta ja esteettömyydestä huolehtiminen
- Koulun opiskeluhoitoa toiminnasta tiedottaminen
- Koulun opiskeluhoitoa toteutumisen arviointi lukuvuoden päätteeksi mm. Koulukohtaisella itsearviointi -lomakkeella ja/ tai Tea-viisarilla

Koulujen esiopetusryhmien opiskeluhoito sisältyy koulun yhteiseen opiskeluhoitoon.

3.2 Suomussalmen kunnassa yhteisesti sovittuja toimintatapoja

- Tiedot päivitetään yksikkökohtaisesti lukuvuosittain
- Tuen vuosikello ohjaa esi- ja perusopetuksen tuen järjestämistä

- Kouluilla toteutetaan kouluterveyskyselyitä ja koulu- ja oppilaitoskohtaisia kyselyitä, joilla saadaan tietoa mm. oppilaiden ja opiskelijoiden mielipiteistä, toiveista ja kouluviihtyvyydestä.
- Tukioppilastoiminta on yläkouluikäisille mukana arjessa
- Peruskouluissa ja lukiossa opiskelijat valitsevat keskuudestaan opiskelijakunnan hallituksen, joka edistää opiskelijoiden asioita.
- Suomussalmen kunnassa on käytössä Lasten Parlamentti -toiminta ja Nuorisovaltuusto-toiminta.
- Ruukinkankaan koululla järjestetään 7. luokkalaisille ryhmäytymispäivä syksyisin. tavoitteena tutustuttaa oppilaat toisiinsa positiivisessa hengessä ja tuoda ryhmähenkeä. Myös alakouluikäisille järjestetään ryhmäytymistä tukevia teema-/leiripäiviä.
- Lukiossa ensimmäisen vuoden opiskelijoille järjestetään ryhmäytymistä tukevaa toimintaa opinto-ohjauksen oppitunneilla yhteistyössä koulukuraattorin kanssa sekä ryhmänohjaajat keskustelevalt henkilökohtaisesti jokaisen oman ryhmänsä opiskelijan kanssa opiskeluun liittyvistä asioista.

3.2.1 Yhteistyö huoltajien kanssa

- Perusopetuksessa toimii vanhempainyhdistykset / -toimikunnat tai vastaavat, jotka toimivat yhdistävänä ja opintoja edistävänä tekijänä opiskelijoiden/oppilaiden, kotien ja oppilaitosten/koulujen välillä. Koulujen omilla nettisivuilla on lisätietoja kunkin koulun oman vanhempainyhdistyksen toiminnasta.
- Huoltajia kutsutaan vanhempainiltoihin ja muihin kouluilla ja päiväkodeissa järjestettäviin tilaisuuksiin.
- Opettajat pitävät lukuvuosittain vanhempaintapaamisia, jolloin huoltajat käyvät henkilökohtaisia keskusteluja opettajien kanssa lastensa kouluasioista. Oppilas osallistuu opettajan ja huoltajan harkinnan mukaan keskusteluun.
- Lukiolla vanhempaintapaamiset ovat tarvekohtaisia ja toteutetaan nuoren suostumuksella.

3.2.2 Turvallisuus ja terveys

- Oppilailla ja opiskelijoilla on oikeus turvalliseen ja terveelliseen oppimisympäristöön.
- Jokaisella koululla on toimintaa ohjaavat koulun järjestyssäännöt. Perusopetuksen järjestyssäännöt ovat yhteiset.
- Suomussalmen kunnassa on laadittu koulujen käyttöön kriisisuunnitelma.
- Jokaisella koululla on laadittu pelastus- ja poistumissuunnitelma. Rakennuksesta poistumista harjoitellaan säännöllisesti ja yhteistyötä tehdään pelastusviranomaisten kanssa.
- Pelastusviranomaiset vierailevat kouluilla vuosittain tarkastamassa koulurakennuksen turvallisuuden.
- Työterveyshuollon ja työsuojelun edustaja kiertää työpaikoilla kartoittamassa henkilöstön hyvinvointia säännöllisin väliajoin työsuojelutarkastusten sekä työpaikkakäyntien yhteydessä. Henkilökunta voi olla yhteydessä työterveyshuoltoon ja työsuojeluun tarvittaessa. Yhteystiedot ja ohjeet löytyvät jokaiselta koululta. Työturvallisuudessa havaituista puutteista on työntekijällä velvollisuus ilmoittaa viipymättä esimiehelleen.

- Esimiehen ja työntekijän välillä käydään vuosittain kehityskeskustelu, jonka avulla voidaan arvioida ja kehittää työhyvinvointia yksilön ja työyhteisön tasolla.
- Pelastus- ja paloviranomaiset käyvät kouluilla pitämässä turvallisuuskasvatusta.
- Poliisin edustaja käy pyydettyä koululla pitämässä laillisuus- ja liikennekasvatusta.
- Kunnassa toimii Ankkuri-tiimi yhteistyössä poliisin kanssa.
- Hammashoitaja käy kouluilla pitämässä oppitunteja hampaiden hoidosta.
- Terveystoimijat pitävät 5. luokkalaisten oppitunnin murrosiästä.
- Oppilaille tarjotaan koulupäivän aikana lämmin ateria, joka on kouluruokasuosituksen mukainen.

3.2.3 Yhteistyö muiden toimijoiden kanssa

- Seurakunta järjestää kouluilla mm. päivänavauksia ja kutsuu ryhmiä koululaisjumalanpalveluksiin.
- Nuorisotoimi tekee aktiivista yhteistyötä koulujen kanssa, mm. ryhmäytymiseen liittyen.
- Tarvittaessa pyydetään eri alojen asiantuntijoita koulun tilaisuuksiin ja oppitunneille.
- Yhteistyötä tehdään aktiivisesti muiden alueen toimijoiden kanssa mm. paikalliset urheiluseurat.

3.2.4 Oppilaiden poissaolojen kirjaukset

Kodin ja koulun yhteistyössä seurataan oppilaan poissaoloja. Luvattomista poissaoloista ilmoitetaan oppilaan huoltajalle. Alakoulussa poissaoloja seuraa luokanopettaja, yläkoulussa luokanvalvoja ja lukiossa ryhmänohjaaja. Poissaolot kirjataan Wilmaan. Huoltajat saavat tiedon oppilaan myöhästymisistä ja poissaoloista Wilma kautta. Kunnassa on käytössä poissaolojen seurantaan ja tiedottamiseen Wilman Noti-palvelu.

Suomussalmen kunnassa on poissaolojen aktiivinen seurantamalli [Poissaolojen-toimintamalli.pdf \(suomussalmi.fi\)](https://suomussalmi.fi/Poissaolojen-toimintamalli.pdf). Jos oppilaan poissaolot ylittävät seurantamallin mukaiset rajat käynnistetään yhteisen toimintamallin mukaiset selvittelyt ja toiminnot poissaolojen syyn selvittämiseksi ja haitallisten seurausten vähentämiseksi. Poissaolojen yhteisessä seurantamallissa on määritelty vastuut ja toimenpiteet eri portailla asian selvittämisessä.

3.2.5 Tupakkatuotteet, huumeet ja muut päihteet

Koulun ja oppilaitoksen alueella tupakkatuotteiden, huumeiden ja muiden päihteiden käyttö on kielletty. Mikäli oppilas/opiskelija tupakoi koulun alueella, toimitaan koulun järjestyssääntöjen edellyttämällä tavalla. Jos oppilas/opiskelija on päihtynyt koulussa/oppilaitoksessa toimitaan Suomussalmen kunnan kriisisuunnitelman mukaisesti. Opetussuunnitelmien liitteenä on suunnitelmat ja toimintaohjeet oppilaan suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä sekä toimintaohjeet äkillisissä kriiseissä, uhka- ja vaaratilanteissa.

3.2.6 Koulukuljetukset

Esi- ja perusopetuksen koulukuljetusten järjestämistä koskien on sivistyslautakunta laatinut yhteiset noudatettavat periaatteet kuntaan. Nämä ovat luettavissa kunnan sivuilta www.suomussalmi.fi
→perusopetus →koulukuljetusperusteet

3.2.7 Opiskeluhuolto esikoulun ja ensimmäisen luokan nivelvaiheessa

Opiskeluhuollon suunnitelmia ja toteuttamista suunnitellaan ja kehitetään yhteistyössä varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen kanssa erilaisissa työryhmissä. Koulujen esiopetusryhmät

osallistuvat koulun yhteisölliseen toimintaan. Esiopetuksesta kouluun siirryttäessä toteutetaan yhteisesti sovittuja tiedonsiirtokäytänteitä mm. tiedonsiirtolomakkeet esiopetuksesta kouluun siirryttäessä, tiedonsiirtopalaverit, opettajien tutustumiset esiopetusryhmissä.

3.2.8 Koulunuorisotyö

Koulussa tehtävä nuorisotyö on sekä ennaltaehkäisevää että ryhmäytymistä tukevaa työtä.

Yhteistyössä koulun kanssa järjestetään esikouluryhmien, 2.-, 4.- ja 6. luokkalaisten päivä- tai yönylileirit Roinilassa, 7 luokkien ryhmätykset, 8 luokkien mehtäpäivä, 9. luokkien yhteinen päivä. Lisäksi pidetään toiminta- ja teemapäivät sekä koulun tarpeesta lähtevät oppitunnit ajankohtaisista ilmiöistä ja teemoista. On myös leiri- ja toimintapäivät jopoluokalle ja pienryhmille. 7.–9.luokkalaisille järjestetään etsivien nuorisotyöntekijöiden teematunnit. Jopo-luokan ja pienryhmän oppitunteja pidetään nuorisotilalla. Maahanmuuttajille on omia leiripäiviä ja ryhmäytyksiä. Yhteistyötä tehdään Tet-harjoittelujaksoilla sekä kesätöissä työpajalla, nuorisotiloissa tai seurakunnan toiminnoissa.

Koulunuorisotyöntekijä toimii 50 % työajalla Karhulanvaaran ja Ruukinkankankaan koululla. Koulunuorisotyö on ennaltaehkäisevää nuorten tarpeista lähtevää toimintaa. Koulunuorisotyö on kohtaamista, kannustavaa kasvatusta ja yhdessä tekemistä. Koulunuorisotyöntekijä auttaa oppilaita löytämään paikkansa niin oppilaana, luokan ja koulunkuin yhteiskunnan jäsenenä. Välitunti kohtaaminen ja välituntien toiminnallisuuden kehittäminen parantavat omalta osaltaan kouluviihtyvyyttä.

3.3 Suunnitelma opiskelijan suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä sekä toiminta äkillisissä kriiseissä ja uhka- ja vaaratilanteissa

Suomussalmen kunnan opetussuunnitelmien liitteistä löytyvät suunnitelmat oppilaan/opiskelijan suojaamiseksi kiusaamiselta, väkivallalta ja häirinnältä sekä ohjeet toimintaan äkillisissä kriiseissä ja uhka- ja vaaratilanteissa (kts. opiskeluhuoltosuunnitelman liitteet).

Suomussalmen kunnassa on jo pitkään oltu mukana Kiusaamisen Vastainen (KiVa) -toimintaohjelmassa. Tämän mukaisesti pidetään kiusaamista ehkäiseviä oppitunteja koulukohtaisesti sovitulla tavalla ohjelman mukaisille kohderyhmille. Lisäksi kiusaamisen ennaltaehkäisevää toimintaa käsitellään kouluilla yhteisissä teemapäivissä, tapahtumissa ja ryhmäytymispäivissä.

Havaituista kiusaamistapauksista seuraa KiVa-toimintaohjelman mukaiset selvittelyt ja seuraukset sekä seuranta. Lukiossa toimitaan samankaltaisesti, vaikka se ei ohjelmassa mukana olekaan. KiVa-toimintaohjelma on suunnattu perusopetukseen. Vakavissa tapauksissa ollaan luonnollisesti yhteydessä poliisiin. Poliisi on mukana selvittelyissä aina, kun epäillään olevan kyse rikosasiasta. Opiskeluhuollon henkilökunta on mukana kiusaamistapausten selvittelyssä tapauskohtaista harkintaa käyttäen. Kiusaamista ennaltaehkäisevää toimintaa, puuttumista ja seurauksia käsitellään myös koulujen vanhempainilloissa. Suomussalmella on käytössä Someturva-palvelu, joka auttaa 24/7 digitaalisessa ympäristössä oppilasta / opiskelijaa / henkilökuntaa eteen tulevien mahdollisten kiusaamistapausten osalta asiantuntijaosaamista hyödyntäen.

Esi- ja perusopetuksessa opettajalla tai rehtorilla on velvollisuus ilmoittaa tietoonsa tulleesta koulussa tai koulumatkalla tapahtuneesta häirinnästä, kiusaamisesta tai väkivallasta niihin

syyllystyneen ja niiden kohteena olevan oppilaan huoltajalle. Lukiossa asiaa käsitellään ensin opiskelijoiden kanssa ja vakavammissa tapauksissa otetaan yhteyttä huoltajiin.

Huoltajia kannustetaan olemaan yhteydessä kouluun, mikäli lapsi kertoo tulleen kiusatuksi, häirityksi tai on kokenut väkivaltaa kouluaikana.

Koulun henkilökunta, etenkin uudet työntekijät, perehdytetään menettelytapoihin lukuvuoden alkaessa.

Kriisitilanteita pyritään ehkäisemään ja ennakoidaan erilaisin tarkastuksin, harjoituksin ja opetustuokioin. Oppitunneilla käsitellään toimintaa tulipalotilanteissa ja onnettomuuksissa ja ohjeistetaan turvalliseen toimintaan arjen tilanteissa. Lukioissa ryhmänohjaaja käsittelee turvallisuusasioita osana ryhmänohjausta. Vaaratilanteissa toimimista harjoitellaan palo- ja pelastautumisharjoituksissa.

Toiminnasta ja tiedottamisesta äkillisissä kriiseissä, uhka- ja vaaratilanteissa johtaa koulun rehtori/koulunjohtaja tai muu nimetty henkilö siihen asti, kunnes poliisi tai pelastuslaitos saapuu paikalle. Kouluilla on jaettu tietyt vastuutehtävät koulun henkilökunnan kesken.

Tehtävät kirjataan koulun pelastussuunnitelmaan/turvallisuussuunnitelmaan.

Pelastussuunnitelmaan kirjataan myös ajantasaiset yhteystiedot mm. kunnan kriisiryhmään ja poliisiin.

Koulukohtainen pelastussuunnitelma/turvallisuussuunnitelma tarkistetaan ja päivitetään vuosittain. Jokainen koulu/oppilaitos nimeää henkilön, jonka vastuulle päivittäminen kuuluu.

3.4 Koulukohtainen osio

Miten koululla/oppilaitoksessa järjestetään oppilashuoltoryhmän kokoukset

- määrä
- ajat
- tiedottaminen
- mitä asioita kokouksissa käsitellään esim. luokkien tilanne yleisellä tasolla

Toimenpiteet opiskeluyhteisön ja ympäristön terveyden, hyvinvoinnin ja turvallisuuden edistämiseksi

- hankinnat
- tyhy -toiminta
- koulun yhteiset tapahtumat
- koulun omat sopimukset

Yhteistyö ja toimenpiteet opiskelijoiden osallisuuden vahvistamiseksi

- kummitoiminta
- Oppilaskuntatoiminta
- tukioppilastoiminta
- kyselyt

Yhteistyö ja toimenpiteet huoltajien yhteistyön ja osallisuuden vahvistamiseksi

- koulun vanhempainyhdistyksen toiminta

- koulun yhteydenpitokäytänteet kotiin
- vanhempainillat
- muu yhteistyö

Yhteistyö nuorisotoimen, koulunuorisotyöntekijän, lastensuojelun ja poliisin sekä muiden opiskeluhuollon kehittämiseen tarvittavien tahojen kanssa (yhteisten käytänteiden lisäksi)

- terveysneuvonnan ja terveystiedon opetuksen välinen yhteistyö
- kouluterveyskyselyiden tulosten hyödyntäminen opetuksen suunnittelussa
- opetuksen yhteissuunnittelu
- terveystarkastusten perusteella esille nousseiden ajankohtaisten asioiden käsittely oppitunneilla

Esteetön opiskeluympäristö, tapaturmien ehkäiseminen, ensiavun järjestäminen ja hoitoonohjaus oppilaitoksessa

- järjestyssäännöt (perusopetus)
- oppilashuollon yhteistyö muun varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen kanssa sekä erityisesti esiopetuksen siirtymävaiheissa (esiopetus)

4. Yksilökohtaisen opiskeluhuollon järjestäminen

Yksilökohtaisella opiskeluhuollolla tarkoitetaan oppilaalle annettavia opiskeluhuollon palveluja, joita ovat opiskeluterveydenhuolto, opiskeluhuollon psykologi- ja kuraattoripalvelut sekä yksittäistä oppilasta koskeva monialainen opiskeluhuolto. (Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 5 §) Yksilökohtaisen opiskeluhuollon tehtävänä on edistää hyvinvointia, terveyttä ja opiskelukykyä sekä tunnistaa näihin ja oppilaan elämäntilanteeseen liittyviä yksilöllisiä tarpeita. Tavoitteena on myös varhaisessa vaiheessa ehkäistä ongelmia ja huolehtia tarvittavan tuen järjestämisestä.

Yksilökohtaista opiskeluhuoltoa toteutetaan yhteistyössä oppilaan kanssa ja hänen suostumuksellaan. Lähtökohtana on oppilasta arvostava, hänen mielipiteitään kuunteleva ja luottamusta rakentava vuorovaikutus. Toiminnassa otetaan huomioon oppilaan itsenäinen asema opiskeluhuoltoon liittyvissä kysymyksissä. Oppilaalle ja hänen huoltajalleen annetaan tietoa yksittäisen oppilaan oikeuksista opiskeluhuollossa sekä asioiden käsittelyyn liittyvistä lain edellyttämistä menettelytavoista ja tietojen käsittelystä. (Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 18 §)

4.1 Koulukuraattori

Koulukuraattoritoiminta on oppilaan tukemista ja yhteistyötä huoltajien, opettajien ja oppilaan muun sosiaalisen verkoston kanssa. Työn tavoitteena on tukea opintojen suorittamista, oppilaan psyykkistä ja sosiaalista hyvinvointia ja myönteistä kokonaiskehitystä. Työhön kuuluu selvittää oppilaiden kasvun ja kehityksen esteitä sekä ehkäistä sosiaalisia ja psyykkisiä ongelmatilanteita. Kuraattori tukee oppilasta oppimiseen liittyvissä pulmissa ja osallistuu tarvittaessa oppilaskohtaista tukea vaativien oppilaiden henkilökohtaisten opetusjärjestelyjen suunnitteluun ja seurantaan.

Koulukuraattorin työhön kuuluvat runsaiden poissaolojen selvittely, käytös- ja tunne-elämän häiriöt, nuoruuden ”kasvukivut”, suorituspaineeet sekä oppilaan tilanteen selvittely yhteistyössä perheen kanssa. Koulukuraattori kirjoittaa tarvittaessa selvityksiä esim. perusteluksi oppilaan koulunkäyntiin

liittyviin tuki- ja muihin päätöksiin tai liitteeksi oppilaan muihin asiakirjoihin. Koulukuraattori on oppilashuoltoryhmän jäsen ja osallistuu oppilaitoksen/koulun vuotuisen toiminnan suunnitteluun.

Koulukuraattori osallistuu koulujen oppilashuoltoon, käy yksilöllisiä ja ryhmäkeskusteluja, selvittää oppilaan tarvitsemia yksilöllisten opetusjärjestelyjen mahdollisuuksia ja pyrkii luomaan tarpeen vaatiessa oppilaan tueksi sosiaalisia verkostoja. Tarvittaessa kuraattori ohjaa oppilaan jatkohoitoon tai muiden tukitoimien piiriin. Kuraattori huolehtii myös ongelmatilanteissa nuorten oikeusturvasta lukiossa. Kuraattori voi auttaa oppilaita koulutuksen nivelvaiheissa.

Koulukuraattori on huoltajien ja henkilökunnan apuna kasvatustyössä:

- koulun ja kodin välisen yhteistyön kehittämisessä
- tukemassa opettajia vaikeiden tilanteiden selvittämisessä ja ratkaisemisessa
- sosiaalisten taitojen ja ongelmaratkaisutaitojen opettamisessa ja ohjauksessa

Suomussalmella koulukuraattoreiden yhteystiedot löytyvät kunnan [www-sivuilta](#). Kuraattorit ovat tavoitettavissa myös Wilman kautta.

4.2 Koulupsykologi

Koulupsykologin työn tavoitteena on edistää koko kouluyhteisön hyvinvointia, vahvistaa nuorten psyykkistä hyvinvointia ja tarjota heille apua opiskeluun. Työ lukiossa on myös ennaltaehkäisevää työtä mm. opinto-ohjauksen tunneilla vieraileminen. Koulupsykologin työhön kuuluu oppilaiden kokonaisvaltainen tukeminen, itsetuntoon, motivaatioon, psyykkisiin vaikeuksiin ja sosiaaliseen selviytymiseen vaikuttaminen. Psykologin työhön kuuluvat myös oppilaiden oppimisvaikeuksien tutkiminen ja tukitoimien suunnittelu, sekä oppilaiden mielenterveysongelmien arviointi, hoito sekä tarvittaessa jatkohoitoon ohjaaminen. Hoitotyössä painottuvat erityisesti opiskeluun liittyvät ongelmat. Työtä tehdään yhteistyössä opiskelijan, hänen vanhempiansa, opettajiensa sekä tarvittaessa myös muiden yhteistyötahojen kanssa. Opiskelijat ohjautuvat koulupsykologin vastaanotolle pääsääntöisesti kouluterveydenhoitajan, koulukuraattorin tai erityisopettajan kautta.

Koulupsykologin työhön kuuluu opetus- ja oppilashuoltohenkilöstön konsultointi.

Opiskeluhoitoryhmien toimintaan koulupsykologi osallistuu tarvittaessa. Psykologi on tarvittaessa mukana opetusta ja opiskelijahuoltoa koskevassa suunnittelutyössä.

Suomussalmella koulupsykologien yhteystiedot löytyvät kunnan [www-sivuilta](#). Koulupsykologit ovat tavoitettavissa myös Wilman kautta.

4.3 Koulu- ja opiskeluterveydenhuolto

Oppilaiden ja opiskelijoiden terveydenhuollosta vastaa Kainuun hyvinvointialue

[Kouluterveydenhuolto | Kainuun hyvinvointialue](#).

Koulu- ja opiskeluterveydenhuolto on osa opiskelijahuoltoa, jolla tarkoitetaan opiskelijan fyysisestä, psyykkisestä ja sosiaalisesta hyvinvoinnista huolehtimista sekä niiden edellytyksiä lisäävää toimintaa. Koululaisen hyvinvointia ja terveyttä seurataan yksilöllisten terveystarkastusten ja -suunnitelman avulla. Kouluterveydenhoitaja tapaa lapsen ja huoltajan ennen koulun aloittamista lapsen 6-vuotistarkastuksessa. Peruskoululaiselle tehdään vuosittain terveystarkastus. Tarkastuksista kolme toteutetaan laajana tarkastuksena (1.luokalla, 5.luokalla ja 8.-luokalla). Terveystarkastuksen vastaantolle on mahdollisuus päästä tarvittaessa ilman ajanvarausta (pl. sairausvastaanotto).

Kouluterveydenhuollon yhteistyötahoja, joihin oppilas tai perhe voidaan ohjata, ovat koulupsykologi, koulukuraattori, perheneuvola, toimintaterapia, fysioterapia, puheterapia ja ravitsemusasiantuntija. Oppilaalle järjestetään tarvittaessa erikoislääkärin tutkimuksena silmä- ja korvalääkärin tutkimus, psykiatrin ja psykologin tutkimukset. Koululääkäri voi tehdä lähetteen myös muihin erikoissairaanhoidon tutkimuksiin.

Suomussalmella kouluterveydenhoidon henkilöstön yhteystiedot löytyvät kunnan www-sivuilta. Kouluterveydenhoitajat ovat tavoitettavissa myös Wilman kautta.

4.4 Opinto-ohjaus

Opinto-ohjaus auttaa oppilasta suunnittelemaan omaa opiskeluohjelmaansa, tukee häntä opintojen eri vaiheissa ja kehittää hänen valmiuksiaan tehdä koulutusta ja elämänuraa koskevia suunnitelmia ja valintoja. Opinto-ohjauksen tuntien lisäksi opiskelija voi osallistua pienryhmänohjaukseen ja saa henkilökohtaista ohjausta opiskeluunsa ja elämäänsä liittyvissä asioissa. Ohjausta annetaan tarvittaessa myös verkko-ohjauksena etätyöskentelylaitteiden välityksellä.

Opinto-ohjauksen kokonaisuudesta vastaa opinto-ohjaaja, mutta ohjaustyöhön osallistuvat aktiivisesti myös erityisopettajat, ryhmänohjaajat, luokanvalvojat ja opettajat.

Ryhmänohjaaja/luokanvalvoja tai opettaja on ”lähiohjaaja”, joka perehdyttää ryhmänsä koulun käytänteisiin, toimii tiedottajana, edistää luokkahengen syntymistä, seuraa ryhmänsä opiskelijoiden opintojen etenemistä ja poissaoloja ja osallistuu koulun ja kodin yhteistyöhön. Aineenopettaja ohjaa ja seuraa oman aineensa opiskelua ja tekee yhteistyötä ryhmänohjaajan ja opinto-ohjaajan kanssa.

4.5 Opiskeluhuollollisen asian käsittely

Yksittäisen opiskelijan opiskeluhuollollista asiaa käsitellään monialaisessa asiantuntijaryhmässä. Asian käsittely sekä ryhmän kokoonpano perustuvat oppilaan tai tarvittaessa huoltajan suostumukseen. Oppilaan tai huoltajan yksilöidyllä kirjallisella suostumuksella asian käsittelyyn voi osallistua tarvittavia opiskeluhuollon yhteistyötahoja tai oppilaan läheisiä (Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 19 § 1 ja 2 mom.). Ryhmän jäsenillä on lisäksi oikeus pyytää neuvoa oppilaan asiassa tarpeelliseksi katsomiltaan asiantuntijoilta (Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 19 § 3 mom. ja laki viranomaisen toiminnan julkisuudesta (621/1999) 26 § 3 mom.). Asiantuntijaryhmässä suunnitellaan ja sovitaan tapauskohtaisesti oppilaan yksilöllisten tukitoimien järjestämisestä.

4.5.1 Menettelytavat yksilökohtaisen opiskeluhuollon etenemisessä:

1. Huoli herää (esim. keskustelun, opettajan havainnon tai vanhempaintapaamisen pohjalta).
2. Pieni huoli: huolta aiheuttavasta asiasta keskustellaan oppilaan ja tarvittaessa huoltajan kanssa. Tämän lisäksi on mahdollista konsultoida opettajia ja niitä asiantuntijoita, joiden työtehtäviin oppilaan oppimisen ja koulunkäynnin tuen antaminen liittyy. Tähän ei tarvita vanhempien suostumusta. Laki ei edellytä edellä kuvatun keskustelun kirjaamista asiakirjoihin, mutta joskus henkilökohtaisten muistiinpanojen laatiminen on tarpeen.
3. Suuri huoli: Otetaan yhteys suoraan koulukuraattoriin, psykologiin tai terveydenhoitajaan, mikäli mahdollista yhdessä oppilaan kanssa. Jos yhteydenottoa ei ole mahdollista tehdä yhdessä, oppilaalle on annettava tieto yhteydenotosta ja mahdollisuus keskustella yhteydenottoon liittyvistä syistä. Alaikäisen huoltajalle ilmoitetaan asiasta, mikäli sille ei ole painavaa estettä.

4. Alaikäinen ja muu vajaavaltainen voi, ottaen huomioon hänen ikänsä, kehitystasonsa ja muut henkilökohtaiset ominaisuutensa sekä asian laatu, painavasta syystä kieltää huoltajaansa tai muuta laillista edustajaansa osallistumasta itseään koskevaan opiskeluhuoltoasian käsittelyyn sekä antamasta itseään koskevia salassa pidettäviä opiskeluhuollon tietoja huoltajalleen tai muulle lailliselle edustajalleen, jollei se ole selvästi hänen etunsa vastaista. Arvion vajaavaltaisen edun toteutumisesta tekee opiskeluhuollon henkilöstöön kuuluva sosiaali- tai terveydenhuollon ammattihenkilö. Huoltajalla ei ole oikeutta kieltää alaikäistä käyttämästä opiskeluhuollon palveluja (terveydenhoitaja, koulukuraattori ja koulupsykologi). OHL 18§)

5. Kohdan 3 yhteydessä sovitaan huoltajan/oppilaan kanssa, kootaanko asian selvittämiseksi koolle asiantuntijaryhmä (neuvonpito) vai jatkuuko asian selvittely suoraan opiskeluhuollon palveluiden kautta. Sovitaan, kuka kutsuu asiantuntijaryhmän koolle ja ketä koolle kutsutaan. Huoltaja tai oppilas antaa suostumuksensa kirjallisena (lomake tai Wilma). Suostumuksessa tulee käydä ilmi käsiteltävä asia, ryhmän kokoonpano ja kokousaika. Jos tarvitaan apua opetustoimen ulkopuolisen tuen järjestämiseen, voidaan olla yhteydessä ko. tahoihin oppilaan tai huoltajan yksilöidyllä kirjallisella suostumuksella. Mikäli huoltaja/oppilas kieltäytyy asian käsittelystä, otetaan tarvittaessa yhteyttä lastensuojeluun.

Mikäli joku muu kuin koulun tai opiskeluhuollon työntekijä (esim. valmentaja, nuorisotyöntekijä, terapeutti) on ammatillisessa tehtävässään saanut tietää oppilaan tuen tarpeesta, hän voi salassapitosäännösten estämättä ottaa yhteyttä oppilashuollon psykologiin tai kuraattoriin.

4.6 Opiskeluhuoltokertomus

Yksittäistä oppilasta koskevan asian käsittelystä asiantuntijaryhmässä laaditaan opiskeluhuoltokertomus. Ryhmän vastuuhenkilö kirjaa yksilökohtaisen opiskeluhuollon järjestämiseksi ja toteuttamiseksi välttämättömät tiedot opiskeluhuoltokertomukseen. Kirjauksia voivat tehdä myös muut asiantuntijaryhmän jäsenet. Kertomus laaditaan jatkuvaan muotoon, joka etenee aikajärjestyksessä. Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki edellyttää, että kertomukseen kirjataan seuraavat asiat (Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 5 § 2 mom. ja 20 § 1, 3 ja 4 mom.):

- yksittäisen oppilaan nimi, henkilötunnus, kotikunta ja yhteystiedot sekä alaikäisen oppilaan huoltajan tai muun laillisen edustajan nimi ja yhteystiedot,
- kirjauksen päivämäärä sekä kirjauksen tekijä ja hänen ammatti- tai virka-asemansa, • kokoukseen osallistuneet henkilöt ja heidän asemansa,
- asian aihe ja vireille panija,
- oppilaan tilanteen selvittämisen aikana toteutetut toimenpiteet kuten arviot, tutkimukset ja selvitykset,
- toteutetut toimenpiteet kuten yhteistyö eri tahojen kanssa sekä aiemmat ja nykyiset tukitoimet,
- tiedot asian käsittelystä ryhmän kokouksessa, tehdyt päätökset ja niiden toteuttamissuunnitelma sekä
- toteuttamisesta ja seurannasta vastaavat tahot.

Jos sivulliselle annetaan opiskeluhuoltokertomukseen sisältyviä tietoja, asiakirjaan on lisäksi merkittävä mitä tietoja, kenelle sivulliselle ja millä perusteella tietoja on luovutettu (Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 20 § 5 mom.).

Opiskeluhouoltokertomukset sekä muut opiskeluhouollon tehtävissä laaditut tai saadut yksittäistä oppilasta koskevat asiakirjat tallennetaan opiskeluhouoltorekisteriin. Suomussalmen kunnassa asiakirjat kootaan kansioon, jota säilytetään koulun kassakaapissa. Opetuksen järjestäjä vastaa henkilötietojen käsittelystä ja ylläpitää edellä mainittua rekisteriä. Opiskeluhouoltorekisteriin tallennetut tiedot, jotka koskevat yksittäistä oppilasta taikka muuta yksityistä henkilöä, ovat salassa pidettäviä (Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 21 § 1 mom.).

Kouluterveydenhuollon henkilöstö ja psykologit kirjaavat yksilökohtaisen opiskeluhouoltotyön säädetysti potilaskertomukseen ja muihin potilasasiakirjoihin. Vastaavasti opiskeluhouollon kuraattorit kirjaavat asiakastiedot kuraattorin asiakaskertomukseen (Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 20 § 2 mom., laki potilaan asemasta ja oikeuksista (785/1992) 12 § ja laki sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista (812/2000)).

4.7 Kasvatuskeskustelu

Perusopetuksessa opettaja tai rehtori pitää kasvatuskeskustelun oppilaalle aina ennen kurinpitorangeistuksen määrittämistä. Kasvatuskeskustelusta tiedotetaan huoltajalle ja huoltajalle tarjotaan mahdollisuus osallistua keskusteluun. Keskustelusta tehdään muistio.

Mikäli oppilaalla on ollut useita kurinpitorangeistuksia tai oppilaalta on evätty oikeus osallistua opetukseen, koulukuraattori kartoittaa oppilaan tilanteen ja tarvittaessa järjestää lisää tukitoimia. Mikäli oppilaalta on evätty oikeus osallistua opetukseen, on hänelle järjestettävä mahdollisuus opiskeluhouollolliseen tukeen ja tehtävä suunnitelma paluusta opetukseen tuettuna.

4.8 Oppilaiden terveyteen liittyvistä asioista sovittuja käytänteitä, joita toteutetaan kaikilla kouluilla

Suomussalmen kunnassa esi- ja perusopetuksessa sekä lukiossa erityisruokavaliot kysytään huoltajilta lukuvuoden alkaessa syksyllä. Erityisruokavaliot päivitetään vuosittain ja tarvittavat muutokset ilmoitetaan koulun keittiölle. Suomussalmen lukiossa opiskelijat käyvät henkilökohtaisesti ilmoittamassa keittiölle erityisruokavalionsa. Ruokapalvelut voivat tarvittaessa pyytää erillisen todistuksen asiasta.

Koulut tiedottavat toimintatavasta aina lukuvuoden alkaessa.

Kouluterveydenhuollon laajoissa terveystarkastuksissa tehdään oppilashuollollista yhteistyötä huoltajan tai oppilaan luvalla. Koulunkäynnin järjestämisen kannalta välttämättömät tiedot on kuitenkin välitettävä koululle.

Koulu-/toimintapäivän aikana mahdollisesti tarvittavan lääkehoidon osalta toimitaan **Kainuun hyvinvointialueen ohjeistuksen mukaisesti**. Oppilaalle, joka tarvitsee säännöllistä koulupäivän aikaista lääkehoitoa, tehdään kirjallinen suunnitelma toteutuksesta, johon merkitään vastuut, perehdytys ja terveydenhuollon asiantuntijataho, joka kokonaisuudesta on vastuussa.

Mikäli oppilaalla on opiskeluhouollollisen tuen tarvetta, suunnitellaan tukitoimet yhteistyössä tarvittavien opiskeluhouollollisten palveluiden kanssa (koulukuraattori, koulupsykologi, kouluterveydenhoitaja). Yhteistyötä tehdään tiiviisti perheneuvolan, terapeuttien, lastensuojelun, erikoissairaanhoidon, nuorisotoimen, poliisin yms. kanssa. Opiskeluhouollollinen yhteistyö korostuu

joustavan perusopetuksen ryhmien, pienryhmien ja erityisluokkien toimintaa ja oppilaiden tukitoimia suunniteltaessa

Oppilaiden sairaalakasojen päätteeksi järjestetään tarvittaessa koululla opiskeluhoollollinen palaveri, jossa suunnitellaan ja sovitaan paikalliset tukitoimet oppilaalle. Tukitoimet kirjataan pedagogisiin asiakirjoihin ja/tai opiskeluhooltokertomukseen. Mikäli palaverissa käsitellään muita kuin koulunkäynnin järjestämisen kannalta välttämättömiä tietoja, on asioiden käsittelyyn kysyttävä kirjallinen lupa huoltajalta tai opiskelijalta (OHL § 18).

4.9 Koulukohtainen osio

- opiskeluhoollon palveluiden järjestäminen (missä toimitilat, milloin paikalla, miten saa yhteyden)
- sairauden vaatiman hoidon, tai lääkityksen järjestämiseen liittyvä yhteistyö oppilaitoksessa/järjestäminen koulussa (koulukohtainen vastuunjako ja käytänteet)
- tarvittava yhteistyö oppilaitoksen ulkopuolisten palvelujen ja yhteistyökumppaneiden kanssa (erikoissairaanhoido, sosiaalitoimi, poliisi, nuorisotoimi jne.) (jos koululla on omia käytänteitä)
- yhteistyö ryhmäkohtaisen ja oppilaskohtaisen tuen, joustavan perusopetuksen ja sekä sairaalaopetuksen yhteydessä (koulukohtaiset käytänteet)

5. Yhteistyö opiskelijoiden ja heidän perheidensä sekä koulussa työskentelevien ja muiden oppilaiden hyvinvointia tukevien tahojen kanssa

Opiskeluhoolltoa toteutetaan yhteistyössä oppilaiden ja heidän huoltajiensa kanssa. Oppilaita ja huoltajia tiedotetaan yksittäisen oppilaan asioiden käsittelyyn liittyvistä lain edellyttämistä menettelytavoista ja tietojen käsittelystä Wilmassa olevilla tiedotteilla sekä osittain kunnan www-sivujen kautta yleisten ohjeistuksien muodossa. Lisäksi asiasta tiedotetaan vanhempainilloissa. Henkilökohtaista ohjausta ja neuvontaa antaa koulun henkilökunta. Oppilaan asiaa käsiteltäessä oppilasta osallistetaan esim. ottamalla hänet mukaan asiantuntijaryhmän kokoukseen tai kuulemalla häntä muutoin. Oppilaan toiveet huomioidaan häntä koskevissa toimenpiteissä ja ratkaisuisissa ja huoltajien kanssa tehtävässä yhteistyössä huomioiden asian laatu ja oppilaan ikä/kehitystaso.

Koulukuraattori, koulupsykologi tai kouluterveydenhoitaja arvioi tarvittaessa terveydenhoolltolain ja lastensuojelulain perusteella, onko oppilaalla edellytyksiä arvioida oman asiansa käsittelyyn liittyviä asioita. Näitä ovat asiantuntijaryhmän kokoukseen osallistujat, salassa pidettävien tietojen luovuttaminen huoltajalle tai huoltajan osallistuminen opiskeluhoolltoasian käsittelyyn.

5.1 Koulukohtainen osio

- oppilaan ja huoltajan osallisuus ja yhteistyö oppilashuollon suunnittelussa, kehittämisessä ja arvioimisessa (koulukohtaiset käytänteet)

6. Opiskeluhooltosuunnitelman toteuttaminen ja seuraaminen

Koulutuksen järjestäjä vastaa yhteistyössä oppilaitoksen sijaintikunnan opetustoimen sekä sosiaali- ja terveystoimen kanssa opiskeluhoollon kokonaisuuden omavalvonnan toteutumisesta. (Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 26 §). Opiskeluhoollon asiantuntijapalvelut Suomussalmen kunnan järjestämän opetuksen ja koulutuksen osalta tuottaa Kainuun hyvinvointialue.

Kouluilla toteutetaan opiskeluhoolta tässä suunnitelmassa esitetyllä tavalla. Suunnitelmassa on kuvattu Suomussalmen kunnan yhteiset käytänteet, joita noudatetaan kaikilla kouluilla ja lukiolla samalla tavoin. Lisäksi suunnitelmassa on koulukohtaiset osiot, jotka jokaisen koulun opiskeluhooltoryhmä täydentää vuosittain lukuvuoden alussa. Vuoden kuluttua Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman päivittämisestä (neljän vuoden välein) koulukohtaiset opiskeluhooltosuunnitelmat toimitetaan opiskeluhoollon ohjausryhmälle nähtäviksi. Koulun rehtori/koulunjohtaja vastaa siitä, että opiskeluhooltosuunnitelman koulukohtainen osio on jatkuvasti ajantasainen.

Koulutuksen järjestäjäkohtaiseen osioon kerätään vuosittain yksikkökohtaiset tiedot opiskeluhoollon kokonaistarpeesta sekä käytettävissä olevista opiskeluhooltopalveluista. Koulutuksen järjestäjän opiskeluhoollon ohjausryhmä seuraa kuntakohtaisen opiskeluhoollon toimintaa, kunnan lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman mukaisten tavoitteiden toteutumista sekä Kainuun maakunnallisen lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman mukaisten tavoitteiden toteuttamista. Koulutuksen järjestäjäkohtainen opiskeluhoollon ohjausryhmä antaa tarvittaessa lausuntoja toiminnan tavoitteiden saavuttamisesta, resurssien riittävydestä sekä osallistuu kohdennettuihin arviointikyselyihin (mm. Karvi-arvioinnit)

Jokaisen lukuvuoden lopussa koulun opiskeluhooltoryhmä arvioi koulun opiskeluhooltosuunnitelman toteutumista, resurssien riittävyyttä, opiskeluhoollon toiminnan vaikuttavuutta ja kehittämiskohteita itsearviointina kirjallisesti. Kirjallinen itsearviointi toimitetaan opiskeluhoollon ohjausryhmälle nähtäväksi.

Aihetta on hyvä käsitellä myös vanhempainilloissa ja tiedotteissa. Opiskeluhoollon ohjausryhmä käsittelee itsearvioinnit ja arvioi niiden pohjalta opiskeluhoollon palveluiden riittävyyttä ja opiskeluhoollon toiminnan toteutumista.

Koulutuksen järjestäjäkohtaisen opiskeluhoitosuunnitelman liitteet

Perusopetuksen opetussuunnitelma, [Opetussuunnitelmat - Suomussalmi](#)

- liite 8.3.: Suunnitelma oppilaiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä
- liite 8.4.: Toiminta äkillisissä kriiseissä ja uhka- ja vaaratilanteissa,

Esiopetuksen opetussuunnitelma, [Opetussuunnitelmat - Suomussalmi](#)

Aikuisten perusopetuksen opetussuunnitelma, [Opetussuunnitelmat - Suomussalmi](#)

Valmistavan opetuksen opetussuunnitelma, [Opetussuunnitelmat - Suomussalmi](#)

Lukiokoulutuksen opetussuunnitelma, [Opiskelijalle - Suomussalmi](#)

- liite: Opiskeluhoolto → Opiskeluhoollon suunnitelmat → Suunnitelma opiskelijan suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä
- liite: Opiskeluhoolto → Opiskeluhoollon suunnitelmat → Päihdetoimintamalli
- liite: Opiskeluhoolto → Opiskeluhoollon suunnitelmat → Kriisitoimintasuunnitelma